

Beş öykülü bir beste

Japon asıllı İngiliz yazar Kazuo Ishiguro'nun *Noktürnler*'i beş farklı hikayeden oluşan bir beste gibi. Ortaya çıkan bestedeki ahengi pişmanlık, kaygı ve umut duyguları sağlıyor

MELTEM FIRATLI

Yazar Kazuo Ishiguro, İngiliz gazetesi *Guardian*'da yer alan bir röportajında gençliğinde müzisyenlik ve söz yazarlığının tam ona göre olduğuna inandığından bahsediyor. O dönem, Kent Üniversitesi'nde İngilizce ve felsefe eğitimini tamamlamış, 20'li yaşlarının başındadır. Londra'da evsizlere yardım eden bir kuruluş için çalışarak para kazanmaktadır...

Yıllar geçer, yazar 1980'lerin başında East Anglia Üniversitesi'nde yaratıcı yazarlık dersleri alırken şarkı sözü yazarı olarak başarı gösterme konusunda umutsuz vaka olduğunu fark eder: "Oysa ki kendimde tam bir müzisyen tipi görüyordum. Ama geldiğim noktada hiçbir şekilde olmadığımı gördüm. Hiç cazibeli degildim. Dirsek bölümü yamalı kadife ceketler giyen tiplerdendim. Tam bir düş kırıklığıydı."

Bugün çağdaş edebiyatın en önemli isimleri arasında sayılan Kazuo Ishiguro, belki müzisyen olamadı ama müzikle bağını hiç koparmadı. Amerikalı caz müzisyeni Stacey Kent'le tanıştı, onun için şarkı sözü, albüm tanıtım yazıları yazdı. 2009'da tamamlandığı ilk öykü kitabı *Noktürnler: Müziğe ve Günbatımına Dair*

Öyküler de müzik ve müzisyenler üzerinedir...

1954 yılında Japonya'nın Nagazaki şehrinde doğan Ishiguro, beş yaşındayken ailesiyle birlikte İngiltere'ye geldi. 1981 yılında üç kısa hikayesi **yayınlandı** ve o tarihten itibaren sadece yazdı. 1989'da yayımlanan üçüncü romanı *Günden Kalanlar* ile prestijli Booker Ödülü'nü kazanan Ishiguro'nun *Beni Asla Bırakma* adlı romanı *Time* dergisi tarafından İngilizce Yazılmış En İyi 100 Roman listesinde gösterildi. Bu yıl yayımlanan *Gömülü Dev* adlı romanı ise yılın en büyük edebiyat olaylarından biri olarak kabul edilirken bugüne kadar edebi romanlar yazan Ishiguro'nun ilk kez fantastik edebiyatın öğelerini kullanmasıyla da tartışmaların göbeğine yerleşti.

MÜZİK VE MÜZİSYENLER

Dönelim bu yazının konusu olan *Noktürnler*'e. Yazarın ilk öykü derlemesi olan **Kitap**, kısa bir süre önce Zeynep Erkut çevirisiyle **Yapı Kredi Yayınları** tarafından yayımlandı. Noktürn, kelime anlamı olarak Batı müziğinde geceden esinlenen ya da geceye çağrışım yapan beste türü olarak özetlenebilir. Ishiguro, **Kitapta** yer alan beş öyküde müzisyenleri ve müziği yaşamının merkezine koymuş kişileri konu alıyor. Gün batıyor müzisyenlerin umutları, kaygıları, hayal kırıklıkları, tut-

kuları gün yüzüne çıkıyor...

Derlemenin ilk öyküsü *Aşk Şarkı-cısı*'nda kahramanımız Venedik'te San Marco Meydanı'ndaki kafelerdeki orkestralarda çalan Jan adlı bir gitarist. Bir öğleden sonra orkestra orkestra dolaşıp *Baba* filminin tema müziğini tam dokuz defa çaldığını hatırlıyor. Yine bir gün eş Lindy ile İtalya'ya gelen ünlü müzisyen Tony Gardner ile karşılaşır.

Gondol kiralayıp kaldıkları otelin penceresinin altına giderek eşine serenat yapmaya hazırlanan Gardner, Jan'dan kendisine eşlik etmesini istiyor. Çocukluğunun geçtiği komünist Polonya'da annesiyle plaklarını dinledikleri müzisyene yıllar sonra eşlik etme fikri Jan'ı elbette çok heyecanlandırıyor. Gecenin sonunda Bayan Gardner'in çıkışını duyan Jan, yaşlı çiftin arasındaki sönmeye yüz tutmuş aşkın tekrar alevlendiğine inanıyor ve "Becerdik Bay Gardner. Evet becerdik, onu kalbinden yakaladık" diye fısıldıyor. Ama sonrasında olaylar hiç de tahmin ettiği gibi gelişmiyor...

Ishiguro'nun öykülerinde absürt ve komik durumlar dikkat çekiyor. *Come*

Rain or Come Shine'de uzun yıllardır tanıdığı bir çiftin evliliğini kurtarmak için çabalayan müzisyen kendini köpek gibi davranırken buluyor. *Noktürn* adlı öyküde ise fiziksel görüntüsü nedeniyle şeytanın bacağına kıramayan bir saksafoncu, sonunda estetik ameliyat olmaya karar veriyor. Ameliyat sonrası iyileşme döneminde geçirdiği otelde yan oda komşusu ise ilk öyküde tanıştığımız Lindy Gardner. Öykünün sonunda müzisyen kendini bir eli pişmiş bir tavuğun içindeyken buluyor.

HEYECAN VERİCİ

Kitabın son öyküsü *Çellistler*'de yine Venedik'e dönüyoruz. Bu kez ömrü boyunca müziğini içinde saklı tuttuğuna inanan gizemli bir kadın var karşımızda. Genç çellist Tibor'a şunları söylüyor: "Benim bir virtüöz olduğumu anlamalısın. Yalnızca henüz açılmamış bir paketim ben, sen de kısmen öylesin.", "Bazen yeteneğimin üzerindeki perdeyi kaldırmadığım için kendimi kötü hissedirim, ama onu hiç zedeledim; mühim olan da bu."

Ishiguro'nun öykülerini okumak heyecan verici. Müziği yaşamının merkezine koymuş kişilerin iç dünyasına girmek de...

NOKTÜRNLER

Kazuo Ishiguro
Çeviren: Zeynep Erkut
Yapı Kredi Yayınları
Öykü
149 s., 13 TL

